

Samenvatting van de preek over zondag 39 van de Heidelbergse catechismus (2)

Lezen: Mattheüs 22 : 15 – 22 en Romeinen 13 : 1 – 7

We luisteren nog een keer naar het vijfde gebod, nu met toepassing op onze houding tegenover de overheid.

Thema: *het gezag van de overheid*

1. de grond daarvoor

'Er is geen gezag dan van God...' (Rom. 13). Gezag heeft iemand dus niet pas als hij het goed gebruikt, maar hij *is* ermee bekleed.

Gezag is de bevoegdheid om macht daadwerkelijk te gebruiken. Zo is het met de overheid.

Tegelijk heeft gezag een dienend karakter (de overheid als 'dienares van God'). Daar moet de overheid op worden aangesproken: ten diepste moet ze de regering van God dienen.

Waarom heeft God de overheid ingesteld? Zie art. 36 NGB: 'wegens de verdorvenheid van het menselijk geslacht'. Met als doel: 'opdat de ongebondenheid van de mensen bedwongen wordt en alles in goede orde onder hen toegaat'.

De zondeval heeft dus gevolgen gehad voor de manier waarop gezag moet worden uitgeoefend. De slagzin van de Franse revolutie: 'geen God en geen meester', is de menselijke levenshouding geworden. Als God de samenleving aan zichzelf overliet, werd het op aarde een verschrikking.

Daarom is diezelfde overheid een bewijs van Gods goedheid. Zo wordt de mens 'getemd'. Anarchie (een leven zonder regering) kan niet bestaan.

Dictatuur ook niet: die stelt toch weer eigen wetten die met ijzeren hand worden opgelegd en gehandhaafd.

Door Gods goedheid is er een zekere orde onder het gevallen menselijk geslacht.

Daarom wijzen we de dwaalleer van de 'dopers' af: zij verwierpen het gezag van de overheid.

Uiteraard kan een overheid niet met uiterlijke dwang een volk leren leven naar Gods wil. Dat kan alleen de Geest van God bewerken. De overheid is geroepen om op haar eigen terrein (het publieke leven) de orde van God voor de samenleving te dienen.

2. de gehoorzaamheid daaraan

Er is een gezagscrisis. Psalm 2 spreekt daar al over: opstand tegen God Die het allerhoogste gezag heeft. In onze tijd komt er alleen maar sterker uit wat er allang in zat.

Voorbeeld: Mirjam en Aäron die zich verzetten tegen het gezag van Mozes (Num. 12). Als we het gezag van Gods Woord niet aanvaarden, daalt het gezag van God Zelf in waarde.

De Heilige Geest wijst de oorzaak van de gezagscrisis in mijn leven aan, maar Hij bewerkt ook een nieuw beginsel: gehoorzaamheid aan de Heere, van harte.

Romeinen 13 en ook Titus 3:1 worden praktisch.

We onderwerpen ons dan ook aan de straf van de overheid. Romeinen 13 spreekt immers ook over de straf en de zwaardmacht van de overheid.

Concreet punt: het betalen van belasting (Rom. 13:6,7). Sjoemelen met ons belastingbiljet is dus nooit voor God te rechtvaardigen.

Matt. 22:15-22 is in dat opzicht leerzaam. 'Geef dan aan de keizer wat van de keizer is'. Ook op dat punt zal een christen vragen naar het beeld van Christus vernieuwd te mogen worden.

Ook bidden voor de overheid is van belang: 1 Tim. 2:1-3. Als we zo bidden voor de overheid en voor ons volk, zullen we ons er nooit boven verheffen. Zie de houding van Daniël: 'Wij hebben gezondigd...' (Dan. 9:5).

3. de grens daarvan

Overheden kunnen zich helaas misdragen. De profeten waarschuwden daar al voor. Paulus protesteerde krachtig als hij door de Romeinse overheid kwalijk behandeld werd.

Een belangrijke regel is: 'Men moet God meer gehoorzaam zijn dan de mensen' (Hand. 5:29). Daar ligt de grens van de gehoorzaamheid aan de overheid.

Zie het voorbeeld van de vroedvrouwen in Egypte (Ex. 1).

In onze eigen vaderlandse geschiedenis komen we het voorbeeld tegen van geoorloofde opstand tegen de overheid (Tachtigjarige Oorlog).

Eens komt de tijd dat de overheid verwordt tot de overheid van Openbaring 13: de antichrist.

De diepste vraag is: wie is er koning in ons leven? Christus of satan?

Jezus Christus komt om de laatste haarden van verzet tegen Hem en Zijn rijk op te ruimen. Het nieuwe Jeruzalem komt, waarin al de Zijnen met Hem als koningen heersen. Daar hoeft geen ongebondenheid van mensen meer bedwongen te worden.

Enkele vragen voor persoonlijke of gemeenschappelijke bezinning

1. Vindt u de democratie in bijbels licht een goede staatvorm? Of zou het volgens u anders moeten?
2. Sommige mensen weigeren voor een bepaald onderdeel waar ze principieel bezwaar tegen hebben belasting te betalen. Hoe moeten we dat in het licht van Romeinen 13 bezien?
3. Brengt u het gebed voor de overheid zelf in praktijk? Wat kunnen concrete gebedspunten voor onze overheid zijn?
4. Vindt u het moeilijk om het gebed van Daniël ('wij hebben gezondigd', dus hij sluit zichzelf in bij de zonden van het volk) mee te bidden?
5. In oorlogstijd (1940-1945) werd er onder christenen verschillend gedacht over de vraag of je verzet mocht plegen tegen de Duitsers. Voor wie er iets van weet: de houding van ds. Kersten (Ger. Gem.) was anders dan die van dr. Schilder (Geref. vrijgemaakt). Hoe ziet u dat?

Voor de kinderen:

- Waarom vindt de Heere God het nodig dat wij een regering hebben?
- Bid jij wel eens voor onze koning en koningin en voor de regering?